

Srednjovjekovne utvrde i gradovi manje ili više očuvani, prošarali su pitomo i prelijepo područje **Cazinske Krajine**, podsjećajući na minula vremena koja su imala burne tokove u ovom kraju. Općina Cazin ima više takvih utvrda-gradova.

Ostrožac, stara utvrda i zamak, pravi je dragulj među njima. Najdulje je nastanjivan, najčešće obnavljan, dotjerivan u toku svih razdoblja, jer su ga oni koji su njime gospodarili, svom ukusu i potrebama prilagođavali.

Starodrevne listine kazuju daje još 1286. godine njegovo ime upisano u povjest. Istina, ljetopisac Ivan Tomašević tvrdi da je pod imenom Horosium ili Hostosach postojao još 405. godine prije naše ere, sto nije historijski dokazano.

Knezovi Babonjici-Blagajski, koji su vladali Ostrošcem, nazivali su se i potpisivali, kao knezovi Ostroški.

Više od sedam stoljeća Ostrožac nad Unom imao je dosta burnih događaja i bio najčešće u središtu značajnih zbivanja. Smjenjivali su se i gospodari nad njim i u njemu. Na jednoj glagoljskoj listini iz 1403. godine koja je kupoprodajni ugovor o kupovini jedne „palače“ (kuće) sačuvan je pečat okrugla oblika u čijem središtu je bila kula s ulazom, pokraj nje osmokraka zvijezda i polumjesec, a oko ovog crteža ispisan je latinski naziv „s comunitatis Ostrocensis“.

Polovinom 16. stoljeća Ostrožac je dobio „krajšku posadu“ ali je Ferhatbeg ovu jaku utvrdu osvojio 1577. godine i držao kratkotrajno pošto je general Kevenhuller osvojio Ostrožac. Ipak, od 1579. godine Ostrožac je u posjedu Turaka. Tvrđim gradom Ostrošcem su kao kapetani upravljali, skoro, 300 godina , članovi porodice **Beširević**, sve dok kapetanije nisu ukinute (1836).

Obitelj Beširević je, zbog tako duga gospodarenja Ostrošcem, dobila nasljedno pravo na stari grad i utvrdu. Po toj osnovi je Mehmedbeg Beširević ostrožački grad prodao Lotharu von Berksu

koji je u razdoblju od 1896. do 1905. bio načelnik Bihaćkog okruga.

Lothar von Berks je restaurirao stari grad Ostrožac i u njemu (na južnom dijelu) podigao svoj dvorac u koji se nastanio 1902.godine nakon što je iz doline Une do utvrde Ostrožac načinjen serpentinški put i most preko Une. Od tada je Ostrožac za mnogobrojne znatizeljne promatrače bio kao grad iz bajke. Oni koji su ga imali prilike razgledati do početka II svjetskog rata ostavili su svjedočanstvo: „Dvorac je raskošno uređen. Odaje su prepune umjetnički izrađenih predmeta. To su saloni za muziciranje i biblioteka sa mnogobrojnim knjigama, umjetničke slike-portreti članova porodice, spavaonice veće i manje, hodnici sa lovačkim trofejima, pokućstvo i namještaj sa duborezima i intarzijom“ i dr.

Novo poglavlje stare utvrde i dvorca Ostrožac počelo je 1969.godine kada je na inicijativu Republičkog fonda za unapređenje kulturnih djelatnosti osnovana Kolonija skulptora „Ostrožac“. Od tada ovdje, visoko nad unom, ovdje gdje, kako reče pjesnik Vladimir Nazor, „čovjek može koješta zaboraviti, smiriti se i renijeti u neki novi svijet“, otvoren je veliki kiparski atalje pod vedrim nebom. Tako je svake godine u julu i augustu. Tu kipari isklešu iz kamena bihacita skulpture raznih formata.

Zahvaljujući Koloniji, stari grad Ostrožac je dobio Park skulptura, koji je svojevrsna galerija pod vedrim nebom.